

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-08-24
Besvaras senast
2020-09-11

Till socialminister Lena Hallengren (S)

2019/20:454 Kompetensutveckling inom sjukvården och äldreomsorgen

Under covidpandemin har delar av äldrevården visat sig vara eftersatt. De som dragit snabba och ytliga slutsatser av detta förhållande tror att orsaken bara ligger i bristande språkkunskaper i svenska bland undersköterskorna och har därför föreslagit språktest. Men man botar naturligtvis inte bristande språkkunskaper med språktest. Man fastställer bara en brist och ingenting mer. Språkliga brister botas med utbildning.

I dag är det så att många vårdare med utländsk bakgrund jobbat och tagit hand om våra äldre men saknat möjligheter att utvidga sina kunskaper i svenska språket.

Jag har fått många samtal och mejl av hundratals bekanta, vänner och även för mig tidigare okända människor med rötter i Mellanöstern och länder i Afrika och Latinamerika, som jobbat länge inom äldrevården – många i 10–15 år. När de har talat med arbetsgivarna om att de skulle behöva vidareutbildning och utvidga sina språkkunskaper och kunskaper om den värdegrund som gäller för arbetet med äldre människor i Sverige har intresset från arbetsgivarnas sida varit klen.

De flesta som jobbar i äldrevården gör sitt yttersta för att på bästa sätt ta hand om de äldre. Invandrade kvinnor och även en del män som inte hittar arbete eller inte får ett jobb inom andra sektorer söker sig till äldrevården. Många av dem är inte fackligt anslutna. Skälen till detta är flera. Man kommer från länder där fackföreningar är förbjudna eller där bara ”gula” fackföreningar godkända en diktatorisk stat får finnas eller från länder som saknar fackliga traditioner. En del berättar att de uppfattar sin situation som att facket inte ser dem som en intressant målgrupp. De som söker sig till äldrevården är ofta lågutbildade kvinnor och män som inte haft den ringaste möjlighet att skaffa sig några erfarenheter av fackligt arbete i sina gamla hemländer. De känner dåligt till vilka rättigheter de har i Sverige. De är tysta och tacksamma för att kunna utföra sitt arbete – ofta under otrygga anställningsvillkor.

Det är särskilt svårt för dem som tillhör en äldre generation att våga utmana arbetsgivare och kräva kompetensutveckling och utbildning av olika slag. Många är tacksamma över att behålla sin osäkra och lågavlönade timanställning. Har de inte starka fackförbund som backar upp dem är de värnlösa.

I stället för att kräva enbart språktester måste man satsa på kompetensutveckling och en bättre löneutveckling samt höja yrkets status så att detta i större utsträckning blir mer attraktivt även för män.

Under pandemin har vi sett allvarliga brister inom äldrevården på en rad områden, varav jag ovan pekat på några. Det torde vara fullständigt självklart att förändringar av arbetsrätten som försämrar anställningstryggheten skulle få katastrofala effekter inom äldrevården.

Om de förslag till förändringar i LAS som föreslås går igenom kommer det att få allvarliga konsekvenser för lågutbildade inom äldrevård och sjukvård. Det kommer att försämra möjligheterna till förbättrade arbetsförhållanden, öka den redan stora otryggheten bland vårdanställda och leda till en försämrad situationer för de äldre som behöver denna vård. Undersköterskorna och vårdanställda i lägre befattningar är viktiga nyckelpersoner. Och de är många.

Jag vill därför fråga socialminister Lena Hallengren:

1. Avser ministern och regeringen att satsa på en ökad språk- och kompetensutveckling för undersköterskor inom sjukvård och äldreomsorg?
2. Vad avser ministern och regeringen att göra för att de som jobbar inom äldrevården ska få trygga anställningar och en högre yrkesstatus?
3. Vad avser ministern och regeringen att göra för att män i större utsträckning ska söka sig till arbetet som undersköterska?

.....

Amineh Kakabaveh (-)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders